

CONCURRENTIE OP DE BELGISCHE GASMARKT

Het nieuwe koninklijke besluit over de « gedragscode » geeft een sterke impuls aan de vrijmaking van de gasmarkt in België. De CREG prijst de inspanningen van Fluxys om zich aan de nieuwe spelregels aan te passen en organiseert een raadpleging van de markt. De Europese gasvervoerders passen de nieuwe regels toe die bedoeld zijn om de concurrentie te bevorderen, maar toch stelt de Europese Commissie vast dat de vooruitgang op dat vlak sterk verschilt van de ene Lidstaat tot de andere: de Franse en de Duitse operatoren hinkelen achterop.

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) verheugt zich over het groeiende dynamisme van de gasmarkt. In 2002 waren er slechts twee maatschappijen die gas in België invoerden: Distrigas (98,5% van de markt op jaarbasis) en Gaz de France. Vandaag werden al 14 vergunningen aangevraagd om gas te leveren aan de grote afnemers die onder de federale bevoegdheid vallen: 11 vergunningen werden reeds verleend. Dit fenomeen is des te merkwaardiger omdat de spelregels voor het vervoer en de opslag van gas nog niet definitief vastgelegd zijn: de markspelers aanvaarden de onzekerheden waarmee de opkomst van een nieuwe markt gepaard gaat.

In mei 2003 verscheen de door de CREG voorgestelde « gedragscode » in het Belgisch Staatsblad. Aan de hand van deze basisprincipes stellen de gasvervoerders nu een aantal documenten op waarvan de meeste ter goedkeuring moeten worden voorgeled aan de CREG en die de betrekkingen met hun klanten, de bevrachters, zullen verduidelijken : belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het net, indicatief vervoersprogramma, netwerkcode, nalevingprogramma, voor publicatie bestemde beschrijving van het vervoersnet, systeem voor automatische reservering van vervoerscapaciteit, regels en publicaties in verband met de secundaire markt voor vervoerscapaciteit. Dit proces zal meer dan een jaar in beslag nemen. De CREG heeft een raadpleging van de markt georganiseerd over de « belangrijkste voorwaarden » die door Fluxys en Fluxys LNG werden voorgesteld met betrekking tot de toegang tot en het gebruik van hun respectieve installaties : www.creg.be.

Tezelfdertijd evolueert het tariefstelsel voor het gasvervoer geleidelijk aan van een « postzegel »-systeem naar het « entry-exit »-systeem dat door de Europese instellingen wordt geëist omwille van de grote voordelen ervan op een vrijgemaakte markt. Op dit ogenblik is het gereguleerde binnenlandse vervoertarief in België onafhankelijk van de afgelegde afstand. Deze geografische perequatie is gunstig voor de verbruikers die ver van de grens wonen. Aanpassingen van het tariefstelsel liggen ter studie met het oog op een optimaal gebruik van het bestaande vervoersnet door middel van tariefsignalen en opdat de verbruikers die dicht tegen de grens wonen zich niet te veel benadeeld zouden voelen. Tegen 30 september moet de CREG de tariefvoorstellen van Fluxys en Fluxys LNG voor het volgende jaar ontvangen. Want, al moet de CREG de tarieven goedkeuren, het initiatief om aanpassingen aan het tariefsysteem uit te voeren komt altijd toe aan de vervoerder.

De vervoersactiviteit wordt gekenmerkt door een feitelijk monopolie van de maatschappij Fluxys. Rekening houdend met de regulerende controle waaraan de vervoerder onderworpen is, beschouwt de CREG het monopolie als de best presterende organisatievorm voor deze sector. Naar het voorbeeld van wat werd ingesteld voor de elektriciteit, beveelt de CREG een wettelijk monopolie aan voor het gasvervoer. De wet bepaalt reeds dat de exploitatie van vervoersinstallaties is onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een vervoersvergunning afgeleverd door de minister, na advies van de CREG. De vervoersvergunning voor grensoverschrijdende leidingen is

onderworpen aan de voorwaarde dat er geen aanbod van Fluxys « tegen redelijke economische en technische voorwaarden» bestaat.

Zolang Fluxys bereid is genoeg in zijn netwerk te investeren om op gecentraliseerde wijze aan de marktvraag te voldoen, zou het contraproductief zijn om de deur open te stellen voor de concurrentie van een parallel vervoersnet. Via het « indicatief programma voor de bevoorrading in aardgas » analyseert de CREG de bevoorradingzekerheid in overleg met de marktspelers en stelt ze de nodige infrastructuurontwikkelingen voor de komende tien jaar voor. Voor het ogenblik is de toestand bevredigend, aangezien de operatoren rekening houden met de door de CREG aanbevolen versterkingen. Overigens onderzoekt de CREG ook middelen om een minimum aan concurrentie in te voeren op de markt van het « L-gas », een laagcalorisch gas dat wordt ingevoerd uit Nederland.

De concurrentie speelt dus op het vlak van de invoer en de commercialisering van het gas. De rol van de vervoerders bestaat erin deze concurrentie te bevorderen. In oktober 2002 publiceerde de Europese Commissie een « compliance report » dat nagaat hoe de vervoerders van de uiteenlopende Lidstaten de aanbevelingen uitvoeren die gedaan werden door het « Forum van Madrid » in februari 2002. De meest gevorderde vervoerder is, zoals men kon verwachten, TRANSCO, uit het Verenigd Koninkrijk. Bij de minst gevorderden vindt men de Franse en Duitse vervoerders.